

TALVIHOIDON VARAUTUMIS- SUUNNITELMA

4.10.2022

ALKUSANAT

Tässä raportissa ovat periaatteet ja toimenpiteet Turun kaupungin talvihoidon varautumiseen poikkeuksellisten keliolojen varalta.

Työhön osallistuivat Turun kaupungin tilaajaorganisaatiosta Kalle Lehtinen, Mari Helin, Heidi Jokinen, Anu Nuora, Anna-Kaisa Kaukola, Aki Männistö, Juhani Tirkkonen, Antti Aalto ja Kirsi Kuisma sekä Kalervo Mattila Rambollista. Lisäksi työpa-joihin ja teams-keskusteluihin osallistuivat alueurakoitsija. Liikennesuunnittelu, Joukkoliikennesuunnittelu, Föli ja muut yhteystahot.

Suunnitelman kokoamisesta vastasi Kalervo Mattila Ramboll CM Oy:stä.

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
1.1	Suunnitelman tarkoitus ja keskeiset periaatteet	1
1.2	Varautumissuunnitelman hyväksyntä	1
1.3	Varautumissuunnitelman käyttöönotto	1
2.	Lainsäädäntö ja muut suunnitelmat	2
2.1	Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta	2
2.2	Työaikalaki ja hätätyön teettäminen	2
2.3	Pelastuslaki	3
2.4	Valmiuslaki	3
2.5	Tieliikennelaki	3
2.6	Laki ajoneuvojen siirrosta	3
2.7	Liikennesuunnitelmat	4
2.8	Talvihoitosuunnitelmat	4
2.9	Bussireittien reitti- ja aikataulusuunnitelmat	4
3.	Talvihoitokauteen varautuminen	5
3.1	Talvihoidon perustehtävät	5
3.2	Asiakasnäkökulma	5
3.3	Vaikeisiin ja poikkeuksellisiin keleihin varautuminen	5
4.	Olosuhdekuvaus ja kriteerit	7
4.1	Normaali talvikeli	7
4.2	Voimakas lumisade	7
4.3	Normaalia suurempi liukkaus	7
4.4	Poikkeuksellinen lumisade	8
4.5	Poikkeuksellinen liukkaus	9
5.	Toimenpiteet erilaisissa talvikeleissä	11
5.1	Normaali talvikeli	11
5.2	Voimakas lumisade	11
5.3	Normaalia suurempi liukkaus	12
5.4	Poikkeuksellinen lumisade	13
5.4.1	Johtoryhmä ja tilannejohtaminen	13
5.4.2	Seuranta	14
5.4.3	Viestintä ja tiedottaminen	14
5.4.4	Toimenpiteet ja niiden käynnistäminen	16
5.4.5	Hoitokohteiden priorisointi	17
5.4.6	Lumen väliaikainen läjitys ja osittain aurattavat kadut	17
5.4.7	Pysäköintijärjestelyt ja ajoneuvojen siirto	17
5.4.8	Toimenpiteiden lopettaminen	17
5.5	Poikkeuksellinen liukkaus	18
5.5.1	Johtoryhmä ja tilannejohtaminen	18
5.5.2	Seuranta	18
5.5.3	Tiedottaminen	18
5.5.4	Toimenpiteet ja niiden käynnistäminen	18
5.5.5	Hoitokohteiden priorisointi	19
5.5.6	Toimenpiteiden lopettaminen	19
6.	Varautumissuunnitelman päivitys	20

Suunnitelmassa käytetyt termit

Talvihoidon varautumissuunnitelma

Talven poikkeusolosuhteita varten luotu suunnitelma, joka parantaa Turun kaupungin yleisten alueiden talvihoidosta vastaavien tahojen valmiutta sekä olosuhteiden edellyttämää viestintää ja tiedottamista.

Talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmä

Talvihoidon poikkeustilannetta varten koottu, etukäteen ryhmitetty ja tilannetta johtava ryhmä.

Talvihoidon poikkeustilanteen toteutusryhmä

Talvihoidon poikkeustilannetta varten koottu, etukäteen ryhmitetty ja tilanteen edellyttämiä detaljiasioita hoitava ryhmä.

Normaali talvikeli

Lumisade tai liukkaus ei ylitä voimakkaan lumisateen, poikkeuksellisen lumisateen, normaalia suuremman liukkauden tai poikkeuksellisen liukkauden kriteerejä.

Voimakas lumisade

Voimakkaaksi lumisateeksi (tai lumipyryksi) katsotaan tilanne, joka toistuu säätilastojen valossa noin 1-3 kertaa jokaisena talvena. Lumisateen määrä saadaan sääennusteista ja toteutmana säähistorian datasta.

Normaalia suurempi liukkaus

Normaalia suuremmaksi liukkaudeksi katsotaan tilanne, joka toistuu säätilastojen valossa muutamia kertoja jokaisena talvena. Kyseessä on tällöin nopeatahtinen sulaminen/jäätyminen, jota edeltävät lumisateet.

Poikkeuksellinen lumisade

Poikkeuksellisen voimakkaaksi lumisateeksi katsotaan tilanne, joka säätilastojen valossa toistuu kerran noin kymmenen vuoden aikana. Lumisateen määrä saadaan sääennusteista ja toteutmana säähistorian datasta.

Poikkeuksellinen liukkaus

Poikkeukselliseksi liukkaudeksi katsotaan tilanne, joka säätilastojen valossa toistuu kerran noin kymmenen vuoden aikana. Liukkaus ja liukkaudentorjunta jatkuvat pitkään koko talven ajan, yhdistyneenä ajoittaisiin lumisateisiin. Lämpötilavaihtelu ja lumisateen määrä saadaan sääennusteista ja toteutmana säähistorian datasta.

1. JOHDANTO

1.1 Suunnitelman tarkoitus ja keskeiset periaatteet

Talvihoidon varautumissuunnitelman tarkoituksena on parantaa Turun kaupungin yleisten alueiden talvihoidosta vastaavien tahojen valmiutta toimia erilaisissa ääriolosuhteissa.

Suunnitelman keskeiset periaatteet:

- Kriteerit talvihoidon varautumiselle
- Toimintatavat poikkeuksellisiin talviolosuhteisiin
- Varautumiseen liittyvä organisointi
- Yhteydenpito ja viestintä
- Tilannetieto ja dokumentointi

Tässä talvihoidon varautumissuunnitelmassa määritettyjen poikkeuksellisten talviolojen kriteerien täyttyminen käynnistää suunnitelmassa esitetyn prosessin. Suunnitelmassa määritetään lisäksi poikkeuksellisten talviolosuhteiden toimintatavat ja toimenpiteet, varautumiseen liittyvä organisointi sekä organisaatioiden keinot yhteydenpitoon, viestintään sekä tilannetiedon hankintaan ja tapahtumien dokumentointiin.

1.2 Varautumissuunnitelman hyväksyntä

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy varautumissuunnitelman ja sen päivitykset. Liitteiden hyväksyminen voidaan delegoida kaupunkiympäristön kunnossapitopäällikölle.

1.3 Varautumissuunnitelman käyttöönotto

Varautumissuunnitelma otetaan käyttöön lautakuntahyväksynnän jälkeen talvikaudelle 2022-2023.

Vuosittaisten päivitysten jälkeen suunnitelma otetaan käyttöön kaupunkiympäristölautakunnan hyväksynnän jälkeen (kevään loppuyhteenvedon yhteydessä, ennen seuraavan talvikauden alkua).

2. LAINSÄÄDÄNTÖ JA MUUT SUUNNITELMAT

2.1 Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta

Kaupunkiympäristön yleisten alueiden ylläpidosta säädetään *Laissa kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978)*. Velvollisuus kunnossa- ja puhtaanapitää asema-kaava-alueen kadut, torit, katuaukiot, puistot, istutukset ja muut näihin verrattavat yleiset alueet kuuluu osaksi kunnalle, osaksi tontin tai muun alueen omistajalle. Yleisten alueiden määritelmä on lisäksi *Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999)*.

Kunnossa- ja puhtaanapitolain mukaan ”Kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joilla katu tai muu yleinen alue pidetään liikenteen tarpeiden edellyttämässä kunnossa. Kunnossapidon tason määrittämisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, **säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset**, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen, kuten moottoriajoneuvoliikenteen, jalankulun ja polkupyöräilyn, tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.”

Lain tarkoittamiin kunnossapitotoimenpiteisiin sisältyvät talvihoitotehtävät, kuten lumen auraus, liukkauden torjunta, pinnan taseus ja hiekoitushiekan poisto. Toimenpiteiden laatu on lain mukaan riittävä, kun alueita voidaan käyttää turvallisesti ja niillä liikkuminen on vaivatonta. Poikkeuksellisten olosuhteiden aikana voidaan talvihoitotoimenpiteet kohdistaa ensin liikenteellisesti keskeisimmille alueille.

Laki kunnossa- ja puhtaanapidosta ei edellytä talvihoidon resurssien mitoittamista kaikkein poikkeuksellisimpien tilanteiden perusteella, mutta antaa kuitenkin tilaa kunnan tarkemmille määräyksille kunnossapidon suorittamisesta.

Kunnossa- ja puhtaanapitolain mukaan ”Kunta voi päättää, jos liikenteelle ei aiheudu huomattavaa haittaa, että määrätty katu tai kadun osa pidetään talvella kunnossa vain osittain taikka että määrättyllä kadulla tai kadun osalla ei torjuta liukkautta, jotta sitä voidaan käyttää kelkalla kulkemiseen. Liukkauden torjumatta jättämisestä on ilmoitettava.”

”Kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea kunnossa- ja puhtaanapitotyön:

- 1) suoritustapaa ja siinä käytettäviä laitteita ja aineita;
- 2) suoritusaikaa;
- 3) lumen käsittelyä, sijoittamista ja poiskuljetusta; sekä
- 4) katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin

Kunnossa- ja puhtaanapitoa koskevien kunnallisten määräysten laatimista koskevaan menettelyyn sovelletaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään rakennusjärjestyksen laatimisesta. Määräykset annetaan kunnan päätöksellä. Ne on annettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä poliisille tiedoksi.”

2.2 Työaikalaki ja hätätyön teettäminen

Työaikalaisissa (872/2019) säädetään työntekijän päivittäisestä ja viikoittaisesta enimmäistyöajasta, ylitoista sekä työvuorojen välisestä lepoajasta. Työaikalain 19 §:ssä säädetään hätätyöstä. Lain mukaan ”Hätätyötä voidaan teettää, jos ennalta arvaamaton tapahtuma on aiheuttanut keskeytyksen säännöllisessä toiminnassa tai vakavasti uhkaa johtaa sellaiseen keskeytykseen tai hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön vaarantumiseen. Hätätyötä saa teettää säännöllisen työajan lisäksi vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä ja enintään kahden viikon ajan.”

Jos hätätyön edellytykset täyttävää työtä tehdään säännöllisenä työaikana, kyse ei ole hätätyöstä. Se muuttuu hätätyöksi vasta säännöllisen työajan jälkeen. Hätätyötä ei lueta ylityön enimmäismääriin, eivätkä ylityön täytyneet enimmäismäärät estä hätätyön teettämistä. Hätätyön päätyttyä

työaika on kuitenkin tasoitettava laissa säädetyn mukaisesti ja työntekijälle on annettava korvaava lepoaika.

Lain mukaan edelleen ”Työnantajan on viivytyksettä tehtävä työsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus hätätyön syystä, laajuudesta ja todennäköisestä kestosta. Työnantajan on varattava hätätyötä tekeviä työntekijöitä edustavalle luottamusmiehelle tai, jos tällaista ei ole valittu, työsuojeluvaltuutetulle tai luottamusvaltuutetulle taikka muulle työntekijöiden edustajalle tilaisuus liittää ilmoitukseen lausuntonsa. Työsuojeluviranomainen voi tutkittuaan asian joko jättää sen saamansa ilmoituksen varaan tai ryhtyä toimenpiteisiin hätätyön rajoittamiseksi tai lopettamiseksi.”

2.3 Pelastuslaki

Pelastuslain (379/2011) 46 §:ssä säädetään viranomaisten yhteistyöstä onnettomuus- ja vaaratilanteessa. Lain mukaan valtion ja kuntien viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun sekä toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteessa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.

Pelastuslain 50 § mukaan pelastusviranomainen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion tai kunnan viranomaisen ja laitoksen tehtävän suorittamiseksi.

2.4 Valmiuslaki

Valmiuslaissa (1552/2011) säädetään sotatilaan, suuronnettomuuteen tai muuhun vakavaan taapahtumaan liittyvistä toimenpiteistä. Valmiuslain soveltamisalaa rajaava poikkeusolomääritelmä käsittää siis kaikkein vakavimmat ja koko yhteiskuntaa koskevat kriisit. Valmiuslaki ei suoraan ohjaa talvihoitoa ja varautumista poikkeuksellisiin sääolosuhteisiin.

2.5 Tieliikennelaki

Tieliikennelain (729/2018) ainoa kohta, joka voi liittyä poikkeuksellisiin talviolosuhteisiin, on tien (kadun) tilapäinen sulkeminen (187 §). Lain mukaan tien tilapäisestä sulkemisesta päättää se, jolla on oikeus asettaa liikenteenohjauslaite. Turussa toimivalta on delegoitu kaupunkiympäristön hallinnonjärjestämispäätöksen mukaisesti liikennesuunnittelupäällikölle.

Kiireellisessä tapauksessa tien voi sulkea tilapäisesti liikenteenvalvoja tai pelastusviranomainen.

Tien tilapäistä sulkemista koskeva päätös on lähetettävä viipymättä poliisille tiedoksi.

2.6 Laki ajoneuvojen siirrosta

Lain ajoneuvojen siirtämisestä (1508/2019) 6 § mahdollistaa ajoneuvon lähisiirron kunnossapitotöiden vuoksi. Lähisiirron suorittaa kunnallinen pysäköinnin valvoja. Turussa pysäköinninvalvonnan ja ajoneuvosiirtojen vastuualueen valvontapäällikkö toimii kunnallisena pysäköinninvalvojana.

Lain mukaan ”Ennakkoon tiedossa olevasta tiealueella tehtävästä työstä tai järjestettävästä tapahtumasta on ilmoitettava asianmukaisin alueelle sijoitetuin merkein tai ilmoituksin vähintään kahta vuorokautta ennen suunniteltua siirtoa. Poikkeuksellisissa tilanteissa siirtoon voidaan ryhtyä tiealueella tehtävästä työstä ennakkoon ilmoittamatta.

Jos ajoneuvolle ei voida liikenteen, tilan puutteen tai muiden vastaavien syiden vuoksi suorittaa lähisiirtoa, sille voidaan suorittaa varastosiiro.”

Lain mukaan ajoneuvon lähisiirrosta tiedotetaan omistajalle tai haltijalle suullisesti tai kirjallisesti. Varastosirrosta edellytetään kirjallinen päätös, joka annetaan tiedoksi omistajalle tai haltijalle.

2.7 Liikennesuunnitelmat

Turun kaupungin eritasoisissa liikennesuunnitelmissa määritellään kaavatasolta lähtien koko liikenneverkko ja sen eri liikennemuodot.

Talvihoitoon varautumisen kannalta tärkeimpiä liikennesuunnitelmia ovat tilapäiset liikenteenjärjestelysuunnitelmat, joiden avulla on mahdollista suunnitella mm. pysäköintiin liittyviä asioita.

Turussa kaupunkiympäristön Kunnossapidon valvontainsinööri päättää aitaus-, ja kaivulupiin liittyvistä tilapäisistä liikennejärjestelyistä sekä hyväksyy niihin liittyen kaduilla toimivat liikenteenohjaajat. Muut tilapäiset liikenteenjärjestelysuunnitelmat hyväksyy liikennesuunnittelupäällikkö.

2.8 Talvihoitosuunnitelmat

Talvihoitosuunnitelma on alueurakoitsijan talvihoidon tehtäviä varten laatima menetelmien, kaluston ja henkilöstön suunnitelma, jonka kunnossapidon tilaaja on hyväksynyt. Talvihoitosuunnitelma kuvaa normaalin talvihoidon toteutustavat, mutta niissä ei oteta kantaa poikkeuksellisiin olosuhteisiin.

2.9 Bussireittien reitti- ja aikataulusuunnitelmat

Liikkumispalvelut päivittää bussireittejä ja -aikatauluja vuosittain. Muutosten välittäminen kunnossapitoon on tärkeää kunnossapitoluokkien näkökulmasta. Talvihoito tehdään kunnossapitoluokan laatuvaatimusten mukaisesta.

3. TALVIHOITOKAUTEEN VARAUTUMINEN

3.1 Talvihoidon perustehtävät

Talvihoidon perustehtävät tehdään normaalien talvikelien vallitessa ja käytössä ovat talvihoidon tehtäväkorttien vaatimukset. Talvihoidon perustehtävät kattavat talvihoidon koko tehtäväkentän.

Seuraavan talven valmistelutehtävät ajoittuvat toukokuusta marraskuulle ja lisäksi käynnissä olevan talven valmistautumista tehdään helmikuussa (hiekoitushiekan poiston suunnitelma). Osa varautumisen tuloksista on hyödyksi myös vaikeissa ja poikkeuksellisissa talvioloissa.

Perustehtäviin liittyvä varautuminen jakaantuu seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Urakoitsijan tietyt jokavuotiset valmistelutehtävät maastossa
- Urakoitsijan talvihoitoon liittyvien suunnitelmien päivitys (hiekoitushiekan poiston suunnitelma, resurssisuunnitelma)
- Tilaaajan tulevan talven kustannussuunnittelu, mittarit ja laajuuden muutokset
- Tilaaajan ja urakoitsijan yhteinen urakka-alueen katselmus

3.2 Asiakasnäkökulma

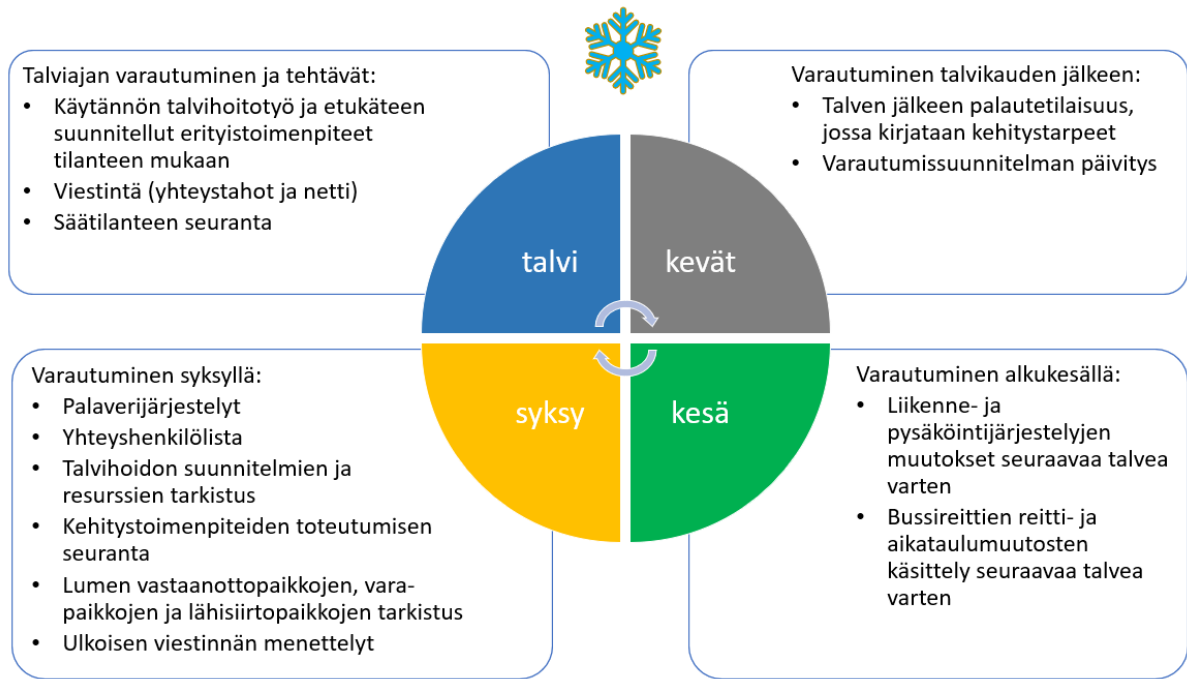
Kunnossapidolla on käytössä palveluita, joita asukkaat voivat hyödyntää saadakseen ajantasaista tietoa talvihoidosta.

- Siirrä autosi tekstiviesti, kadulla olevan siirtokehotusmerkin käytöstä, tekstiviestipalvelu, <https://www.turku.fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/katujen-kunnossapito/kunnossa-ja-puhtaanapitovastuut/siirra-autosi>
- Liukkausilmoituspalvelu (tavoite talvikausi 2022/2023) ennakoilmoitus säätilan muutoksesta, tekstiviestipalvelu
- Turun palvelukartta, (tavoite talvikausi 2022/2023) palvelusta voi seurata talvihoidon etenemistä, karttapalvelu, palvelukartta.turku.fi

3.3 Vaikeisiin ja poikkeuksellisiin keleihin varautuminen

Varautuminen sisältää vaikeat ja poikkeukselliset talvikelit, mutta osa tehtävistä toteutetaan jo periaatteessa talvihoidon perustehtäviä varten. Kuvassa 1 ovat tärkeimmät varautumiseen liittyvät asiat.

Seuraavan talven varautumisen tehtävät ajoittuvat kevästä loppusyksyyn.

Kuva 1. Talveen varautumisen oleellimmat tehtävät sekä vaikeiden ja poikkeuksellisten kelien talviajan tehtävät. Osa tehtävistä on käytössä myös normaaleissa talvikeleissä. Vaikeita ja poikkeuksellisia talvikelejä ovat voimakas lumisade, poikkeuksellinen lumisade, normaalia suurempi liukkaus ja poikkeuksellinen liukkaus.

4. OLOSUHDEKUVAUS JA KRITEERIT

4.1 Normaali talvikeli

Lumisade tai liukkaus ei ylitä voimakkaan lumisateen, poikkeuksellisen lumisateen, normaalia suuremman liukkauden tai poikkeuksellisen liukkauden kriteerejä.

Normaalin talvikelin toimenpiteet, ks. luku 5.1.

4.2 Voimakas lumisade

Voimakkaaksi lumisateeksi (tai lumipyryksi) katsotaan tilanne, joka toistuu säätilastojen valossa noin 1-3 kertaa jokaisena talvena. Voimakas lumisade aiheuttaa liikenteeseen ja muihin yhteiskunnan toimintoihin korkeintaan vähäisiä ja paikallisia ongelmia.

Voimakkaan lumisateen kriteerit koostuvat ennustetun lumikertymän (sadanta) määrästä ja ennustetun kinostumisen määrästä (tuulen voimakkuus). Edellytyksenä on myös, että lumitilat *eivät ole täynnä*. Säädataa tutkitaan lumisateen aikana, minkä seurauksena kunnossapitopäällikkö päättää voimakkaan lumisateen aiheuttamista toimenpiteistä (ks. luku 5.2).

Kyseessä on voimakas lumisade, kun jompikumpi taulukon 1 kriteereistä täyttyy.

Taulukko 1. Voimakkaan lumisateen kriteerit.

Kriteeri	Kriteerin arvo
1	Lumikertymä on vähintään 8 cm edellisen 12 tunnin aikana ja tuulen aiheuttama lumen kinostuminen on voimakasta.
2	Lumikertymä on vähintään 12 cm edellisen 24 tunnin aikana.

4.3 Normaalia suurempi liukkaus

Normaalia suuremmaksi liukkaudeksi katsotaan tilanne, joka toistuu säätilastojen valossa muutamia kertoja jokaisena talvena. Normaalia suurempi liukkaus voi aiheuttaa normaalia suurempaa vaaraa kevyen liikenteen väylien käyttäjille sekä ajoneuvoliikenteelle. Kyseessä on tällöin nopeatahtinen sulaminen/jäätyminen, lämpötilojen sahatessa nollan tienoilla.

Kyseessä on normaalia suurempi liukkaus, kun taulukon 2 kriteerit täyttyvät yhtä aikaa. Säädataa tutkitaan liukkauden aikana, minkä seurauksena kunnossapitopäällikkö päättää toimenpiteistä (ks. luku 5.3).

Taulukko 2. Normaalia suuremman liukkauden kriteeri.

Kriteeri	Kriteerin arvo
1	Plus-asteilla tulee useana päivänä vesisadetta ja kosteus jäätyy ilman pakastuessa. Vuorokausilämpötilan ennustetaan sahaavan nollan tienoilla seuraavan viikon aikana 4-7 vrk ajan.
2	Runsas lumikertymä ja lumen sulaminen vaikuttaa siten, että vesi kerääntyy väylille ja pakastuessa jää muodostuu aiemmin tehdyn hiekoituksen päälle. Väylillä on silmin havaittava ”pääkallokeli”.

4.4 Poikkeuksellinen lumisade

Poikkeuksellisen voimakkaaksi lumisateeksi katsotaan tilanne, joka säätilastojen valossa toistuu kerran noin kymmenen vuoden aikana. Poikkeuksellisen voimakas lumisade aiheuttaa laajoja häiriöitä liikenteeseen ja vaikeuttaa tai uhkaa keskeyttää yhteiskunnan toimivuuden kannalta oleelliset toiminnot. Talvihoitoa haittaava lumikertymä ei välttämättä tule yhdessä tai kahdessa päivässä, vaan jopa viikon aikana ja toistuvasti useina viikkoina, jolloin päiväkohtaiset sateet voivat olla melko pieniäkin. Lumitilat ovat täyttyneet poikkeuksellisina lumitalvina aikaisintaan joulukuun lopussa.

Poikkeuksellisen lumisateen kriteerit koostuvat katujen varsien lumitilojen tilanteesta, ennustetun lumikertymän (sadanta) määrästä sekä ennustetun kinostumisen määrästä (tuulen voimakkuus). Säädataa tutkitaan poikkeuksellisissa lumisateissa ennusteiden pohjalta ja pyritään ennakoimaan ja varautumaan sekä tekemään päätöksiä tulevaan tilanteeseen.

Sohjolumen vaikutus talvihoitoon on hiukan suurempi kuin pakkaslumen, koska sohjolumi on raskeampaa ja vaikeampaa käsitellä. Tästä syystä sohjolumella on omat kriteeriarvonsa. Sohjolumi syntyy lähellä nollaa olevissa lämpötiloissa tai vaihtoehtoisesti sadanta tapahtuu selkeässä pakkasessa, mutta lämpötila muuttuu nopeasti plussan puolelle.

Säädataa tutkitaan ennen poikkeuksellista lumisadetta ja kunnossapitopäällikkö käynnistää prosessin poikkeuksellisen lumisateen toimenpiteille, ks. luku 5.4.

Lumisade on poikkeuksellisen voimakas, kun jokin taulukon 3 kriteereistä täyttyy.

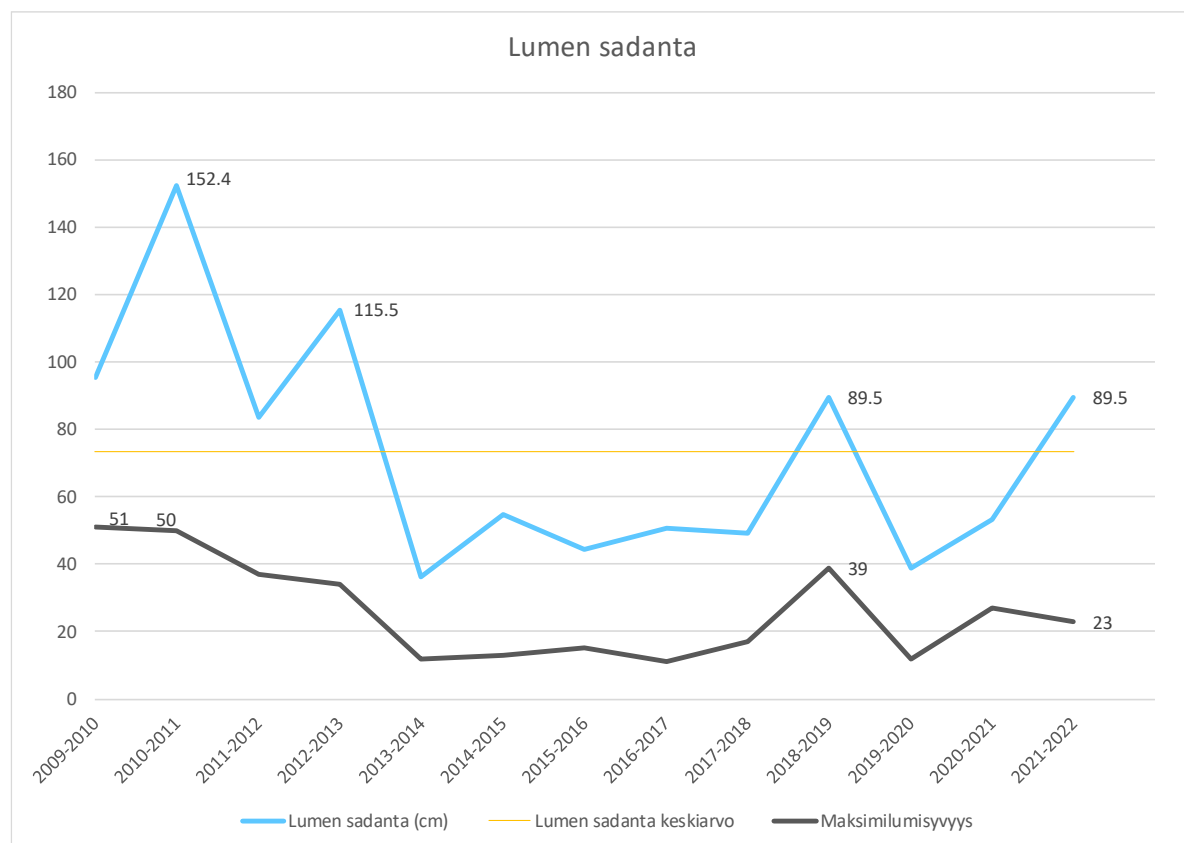
Taulukossa 4 on taustatietoa säähistorian 2009-2022 suurimmista lumisateista ja kuvassa 2 graafi talvikohtaisista lumisateen määristä.

Taulukko 3. Poikkeuksellisen voimakkaan lumisateen kriteerit.

Kriteeri	Kriteerin arvo
1	Katujen varsien lumitilat ovat täynnä ja seuraavan 24 tunnin ennustettu pakkaslumikertymä ylittää 17 cm tai sohjolumikertymä 12 cm.
2	Katujen varsien lumitilat ovat täynnä ja seuraavan 3 vuorokauden ennustettu pakkaslumikertymä ylittää 20 cm tai sohjolumikertymä 15 cm.
3	Katujen varsien lumitilat ovat täynnä ja seuraavan 7 vuorokauden ennustettu pakkaslumikertymä ylittää 35 cm tai sohjolumikertymä 30 cm.
4	Mikä tahansa edellisistä 3 cm pienempänä, jos kinostuminen on voimakasta (tuulen nopeus on puuskissa vähintään 10 m/s).

Taulukko 4. Säähistorian 2009-2022 poiminnat (Artukaisten sääasema) lumisateen määristä eripituisille vuorokausimäärille.

Tarkastelujakso	Suurin lumen sadanta	2. suurin lumen sadanta	3.suurin lumen sadanta
1 päivä	4.2.2022: 18,2 cm	11.1.2020: 16,9 cm	29.1.2022: 14,7 cm
2 päivää	25.12.-26.12.2010: 18,9 cm	4.2.2022: 18,2 cm	17.2.-18.2.2012: 17,2 cm
3 päivää	18.2.-20.2.2012: 23,5 cm	17.2.-19.2.2012: 20,8 cm	6.1.-8.1.2011: 20,4 cm
5 päivää	16.2.-20.2.2012: 31,2 cm	18.2.-22.2.2012: 29,5 cm	17.2.-21.2.2012: 27,1 cm
7 päivää	16.2.-22.2.2012: 37,3 cm	29.1.-4.2.2022: 35,0 cm	14.2.-20.2.2012: 34,9 cm
10 päivää	13.2.-22.2.2012: 41,0 cm	14.2.-23.2.2012: 40,9 cm	16.2.-25.2.2012: 38,9 cm

Kuva 2. Säähistoria aikavälillä 2009-2022. Suurin yhden päivän lumisade tapahtui talvella 2021-2022. Esimerkiksi talvella 2010-2011 tuli kaikkiaan ennätysmäärä lunta, mutta pienempinä ja tiheämmin tapah-tuneina sateina.

4.5 Poikkeuksellinen liukkaus

Poikkeukselliseksi liukkaudeksi katsotaan tilanne, joka säätilastojen valossa toistuu kerran noin kymmenen vuoden aikana. Liukkaus syntyy lämpötilojen toistuvasta sahaamisesta nolla-asteen molemmin puolin. Liukkauteen liittyvien talvihoitotoimenpiteiden osalta tulee muistaa, että runsas lumentulo ja sen mukainen auraus synnyttää myös liukkaudenpoistotarvetta. Kaikkein pahin tilanne talvihoidon kannalta syntyykin silloin, kun sataa paljon lunta ja lämpötila sahaa nolla-asteen molemmin puolin.

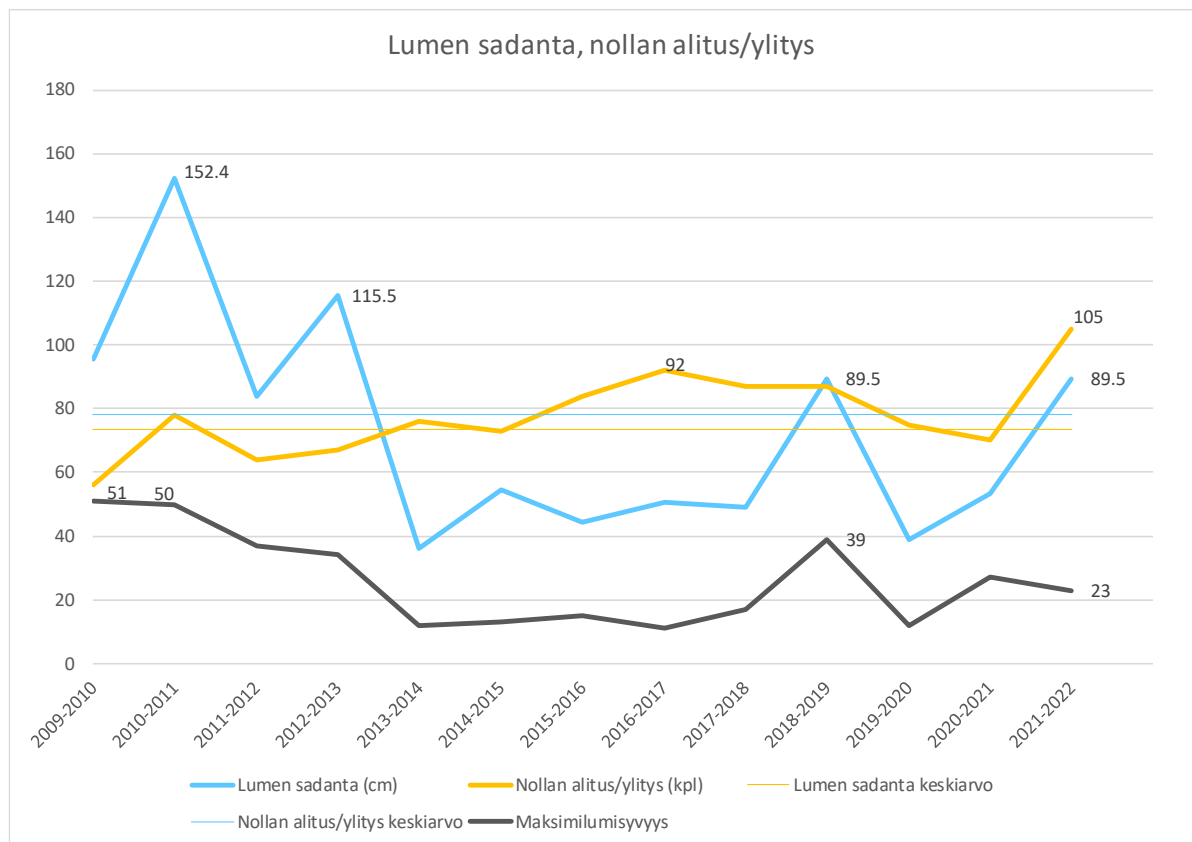
Säädätaa tutkitaan poikkeuksellisen liukkauden aikana, minkä seurauksena kunnossapitopäällikkö päättää poikkeuksellisen liukkauden toimenpiteistä (ks. luku 5.5).

Liukkaus on poikkeuksellinen, kun jokin taulukon 5 kriteereistä täyttyy.

Kuvassa 4 on graafi talvikohtaisista nolla-asteen ylityksistä/alituksista ja lumen sadannasta säähistoriassa 2009-2022.

Taulukko 5. Poikkeuksellisen liukkauden kriteerit.

Kriteeri	Kriteerin arvo
1	Nolla-asteen alituksia/ylityksiä on ollut tammikuun lopulla vähintään 40 vuorokautta ja samaan aikaan lunta on satanut vähintään 40 cm.
2	Nolla-asteen alituksia/ylityksiä on ollut helmikuun lopulla vähintään 60 vuorokautta ja samaan aikaan lunta on satanut vähintään 60 cm.
3	Nolla-asteen alituksia/ylityksiä on ollut maaliskuun lopulla vähintään 80 vuorokautta ja samaan aikaan lunta on satanut vähintään 80 cm.
4	Nolla-asteen alituksia/ylityksiä on huhtikuun lopulla vähintään 100 vuorokautta ja samaan aikaan lunta on satanut vähintään 90 cm.

Kuva 3. Säähistoria aikavälillä 2009-2022. Talvet 2021-2022 ja 2018-2019 täyttivät taulukon 5 kriteerit.

5. TOIMENPITEET ERILAISISSA TALVIKELEISSÄ

5.1 Normaali talvikeli

Normaalin talvikelin toimenpiteet (kuva 4) sisältävät lumen siirtoa ja lumen kuormausta (kohteesta riippuen) sekä liukkaudentorjuntaa. Käytössä ovat ennalta laaditut suunnitelmat urakka-alueiden lähisiirtopaikoista. Lisäksi otetaan tarpeen vaatiessa käyttöön kohdekohtaisesti Liikennesuunnittelun kanssa suunnitellut toimenpiteet.

Normaalin talvikelin aikana ovat voimassa Turun kaupungin tehtäväkorttien mukaiset laatuvaatimukset.

Varautuminen normaaliin talvikeliin on muutoin kuvan 1 (sivu 6) mukaista, paitsi että talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmäyöskentelyä ja toteutusryhmää ja niiden viestintätapoja ei tarvita. Viestintä tapahtuu Kunnossapidon ja urakoitsijan sekä Kunnossapidon ja Liikennesuunnittelun välillä.

Normaalin talvikelin talviajan toimenpiteet:

- Käytännön talvihoitotyö
- Säätilanteen seuranta
- Viestintä urakoitsijalle ja yksiköiden sisällä
- Tarvittaessa:
  - Ennalta määritetyt lähisiirtopaikat
  - Pysäköintikielto- ja siirtokehotusmerkkien käyttö
  - Tilapäisten liikenteenjärjestelysuunnitelmien käyttö

Kuva 4. Normaalin talvikelin talviajan toimenpiteet.

5.2 Voimakas lumisade

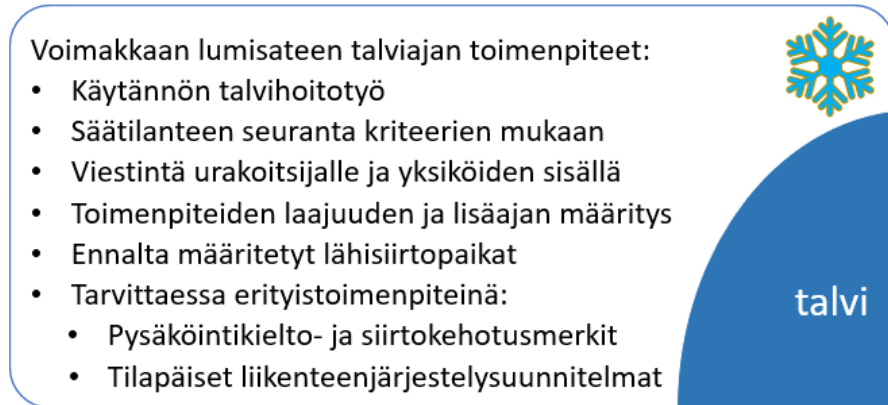
Voimakkaan lumisateen aikaiset talvihoitotoimenpiteet eivät eroa muutoin normaalin talvikelin toimenpiteistä kuin että toimenpiteiden laajuus voi olla suurempi (kuva 5).

Turun kaupungin kunnossapidon tehtäväkorttien laatuvaatimukset ovat voimassa muilta osin, paitsi kunnossapitopäällikön ilmoituksella voidaan antaa lisäaikaa lumen ja sohjon poistoon. Eryityisesti tämä tarkoittaa 3. luokan väylien toimenpideajan pidentämistä. Lisäajan aikana laatuvaatimus väylien maksimilumisyyvyydestä ei ole voimassa.

Talven voimakkaisiin lumisateisiin varautuminen keväällä, kesällä ja syksyllä on muutoin kuvan 1 (sivu 6) mukaista, paitsi että poikkeuksellisen kelin johtoryhmää ja toteutusryhmää ja niiden viestintätapoja ei tarvita. Voimakkaan lumisateen aikana viestintä tapahtuu Kunnossapidon ja urakoitsijan välillä sekä Kunnossapidon ja Liikennesuunnittelun välillä.

Lumitilanteen seurannasta vastaa kunnossapitopäällikön tehtävään asettama henkilö tai henkilöt, jotka viestivät tilanteesta Kunnossapitoon. Seurantaa tehdään sääennusteiden perusteella.

Voimakkaan lumisateen aiheuttamat erityistoimenpiteet lopetetaan kunnossapitopäällikön ilmoituksella.

Voimakkaan lumisateen talviajan toimenpiteet:

- Käytännön talvihoitotyö
- Säätilanteen seuranta kriteerien mukaan
- Viestintä urakoitsijalle ja yksiköiden sisällä
- Toimenpiteiden laajuuden ja lisäajan määrittäminen
- Ennalta määritetyt lähisiirtopaikat
- Tarvittaessa erityistoimenpiteinä:
  - Pysäköintikielto- ja siirtokehotusmerkit
  - Tilapäiset liikenteenjärjestelysuunnitelmat

Kuva 5. Voimakkaan lumisateen talviajan toimenpiteet.

5.3 Normaalialueen suurempi liukkaus

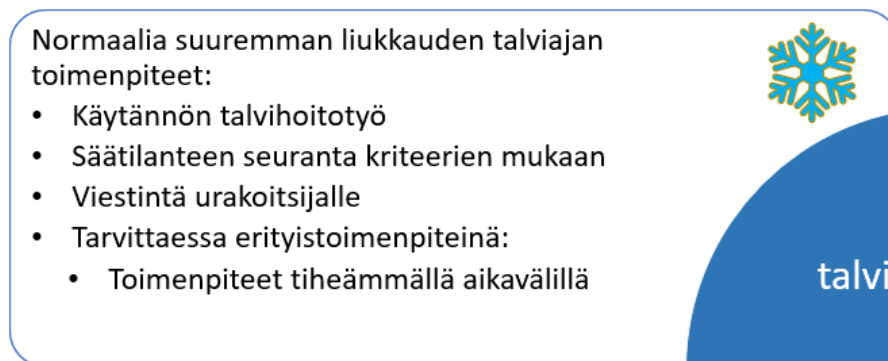
Voimakkaan liukkaustilanteen aikaiset talvihoitotoimenpiteet eivät eroa muutoin normaalin talvikelin toimenpiteistä kuin että toimenpiteiden ajallinen tiheys voi olla suurempi (kuva 6). Liukkaudentorjunnan työtehtävillä on tehtäväkorttien mukaiset laatuvaatimukset, mutta liukkaudentorjuntaa joudutaan toteuttamaan tiheämmällä aikavälillä.

Normaalialueen suuremman liukkauden aikana tiedottaminen on tärkeää.

Liukkaustilanteen seurannasta vastaa kunnossapitopäällikön tehtävään asettama henkilö tai henkilöt, jotka viestivät tilanteesta Kunnossapitoon. Seuranta tehdään sääennusteiden perusteella.

Varautuminen normaalialueen suurempaan liukkauteen keväällä, kesällä ja syksyllä on muutoin kuvan 1 (s. 6) mukaista, paitsi että talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmä- ja toteutusryhmätyöskentelyä ja niiden viestintätapoja ei tarvita. Viestintä tapahtuu Kunnossapidon ja urakoitsijan välillä.

Normaalialueen suuremman liukkauden aiheuttamat erityistoimenpiteet lopetetaan kunnossapitopäällikön ilmoituksella.

Normaalialueen suuremman liukkauden talviajan toimenpiteet:

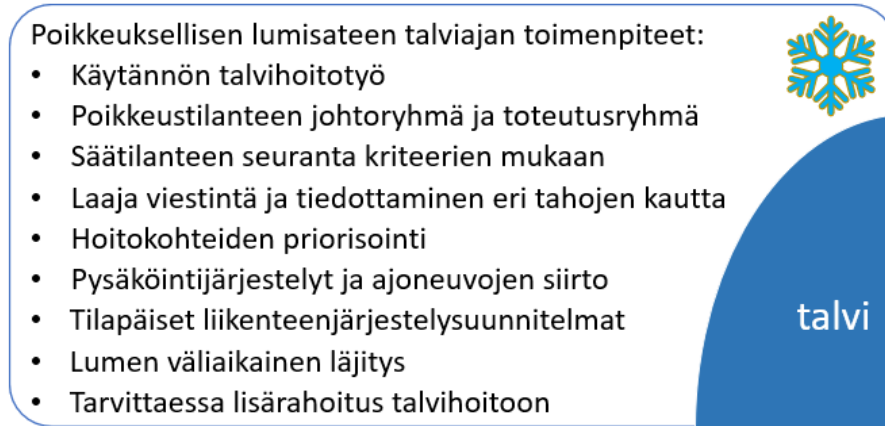
- Käytännön talvihoitotyö
- Säätilanteen seuranta kriteerien mukaan
- Viestintä urakoitsijalle
- Tarvittaessa erityistoimenpiteinä:
  - Toimenpiteet tiheämmällä aikavälillä

Kuva 6. Normaalialueen suuremman liukkauden talviajan toimenpiteet.

5.4 Poikkeuksellinen lumisade

Poikkeuksellisen lumisateen aiheuttamat toimenpiteet talviajalla on esitetty kokonaisuutena kuvassa 7. Luvuissa 5.4.1-5.4.7 on tarkennettu tehtävien detaljeja. Varautuminen voimakkaisiin lumisateisiin keväällä, kesällä ja syksyllä on kuvan 1 (sivu 6) mukaista.

Kuva 7. Poikkeuksellisen lumisateen talviajan tehtävät.

5.4.1 Johtoryhmä ja tilannejohtaminen

Talvihoidon poikkeustilanteen johtamista ja toimenpiteiden koordinoitua varten aktivoidaan Kunnossapidon tilanneviestinnän kautta **talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmä**, johon kuuluvat:

- Kaupunkirakentamisjohtaja
- Kunnossapitopäällikkö
- Liikennesuunnittelupäällikkö
- Suunnittelupäällikkö, joukkoliikenne
- Viestintäpäällikkö

Poikkeuksellisen lumisateen käytännön toimia ohjaa **talvihoidon poikkeustilanteen toteutusryhmä**, johon kuuluvat:

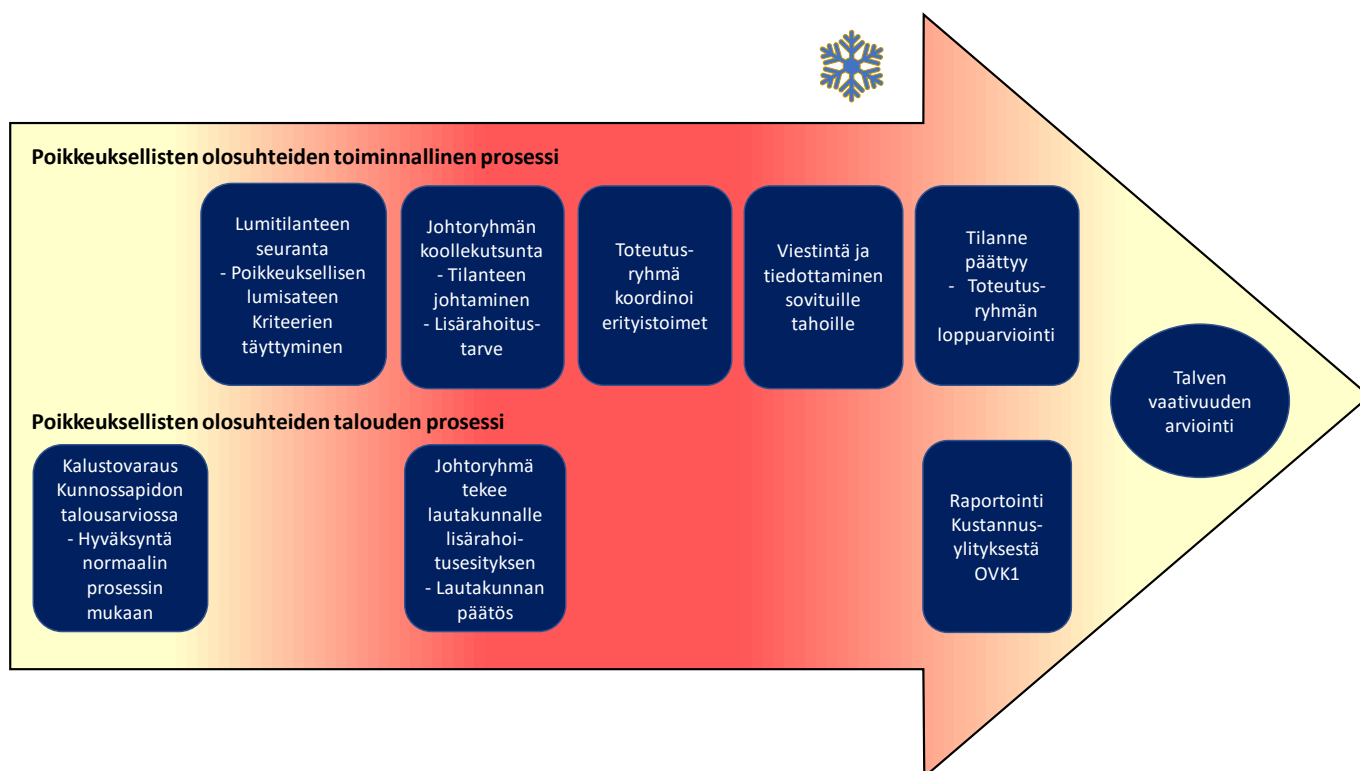
- Kunnossapitopäällikkö
- Vastaavat rakennuttajat
- Liikennesuunnittelija
- Joukkoliikennesuunnittelija, liikkumispalvelut
- Kunnossapitourakoitsijoiden vastaavat työnjohtajat
- Valvontapäällikkö (pysäköinninvalvonta ja ajoneuvosiirrot)

Toteutusryhmä ohjaa muun muassa seuraavia asioita:

- Kohdistettujen erityistoimien toteutus
- Töiden tilanteen ja edistymisen seuranta alueittain
- Lumen poistamisen ja vastaanottoaikojen kapasiteetin varmistaminen
- Lumen lähisiirron varapaikkojen käyttöönotto
- Tilapäisten liikennejärjestelyjen lisääminen
- Lisäpysäköintipaikkojen käyttöönotto
- Ajoneuvosiirrot
- Viestintä (sisäinen ja ulkoinen)

Poikkeuksellisen lumitilanteen toimenpiteiden prosessi sekä samanaikainen talousprosessi ovat kuvassa 8. Kalustovaraus tehdään talousprosessissa normaalin prosessin mukaan ennen poikkeuksellista tilannetta. Toiminnallinen prosessi käynnistyy seurannan kautta, kun havaitaan poikkeuksellisen olosuhteen kriteerien täytyneen. Tästä seuraa edelleen talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmän koollekutsuminen, päätökset erityistoimien toteuttamisesta ja tarvittaessa esitys lisärahoituksesta.

Talvihoidon poikkeustilanteen toteutusryhmä koordinoi tilanteen edellyttämät erityistoimet, jonka jälkeen viestintää sekä tiedottamista tehdään sovituin toimenpitein. Tilanne päättyy poikkeuksellinen lumitilanteen päättymiseen, jolloin toteutusryhmä tekee tilanteen loppuarvioinnin ja samaan aikaan raportoidaan kustannusylitykset. Keväällä tehdään talven vaikeuden ja vaativuuden arviointi.

Kuva 8. Poikkeuksellisten olosuhteiden toiminnallinen prosessi sekä samanaikainen poikkeuksellisten olosuhteiden talousprosessi.

5.4.2 Seuranta

Lumen sadannan seurannasta vastaa kunnossapitopäällikön tehtävään asettama henkilö tai henkilöt, jotka viestivät tilanteesta Kunnossapitoon.

Lumen sadantaa seurataan päivittäin sääennusteista. Sadannan kriteerien täytyminen saadaan säädäntä havaintoarvojen perusteella.

5.4.3 Viestintä ja tiedottaminen

Poikkeuksellisen lumisateen osalta ensiarvoisen tärkeää on tilanteen viestintä eri yhteystahoille. Yhteystahojen määrä on suuri, verrattuna normaaliin talvikeliin tai voimakkaaseen lumisateeseen.

Sääennusteiden pohjalta tulossa oleva poikkeuksellinen lumisade tunnistetaan Kunnossapidossa ja viestintä aloitetaan talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmälle ja toteutusryhmälle sekä muihin yksiköihin. Johtoryhmällä ja toteutusryhmällä on ennalta sovitut viestintäkanavat käytössä. Toteutusryhmä on jatkuvassa yhteydenpidossa kunnossapitourakoitsijoihin.

Kunnossapito johtaa viestintätapahtumia (kuva 9). Muut yksiköt välittävät tarpeen mukaan tietoa omissa yksiköissään ja välittävät tilannetietoa omien viestintäkanaviensa kautta. Esimerkkinä viiemeksi mainitusta ovat Liikkumispalvelujen erilaiset viestintäkanavat palvelujen käyttäjille ja liikennöitsijöille sekä hätäkeskuksen tiedottamispalvelut.

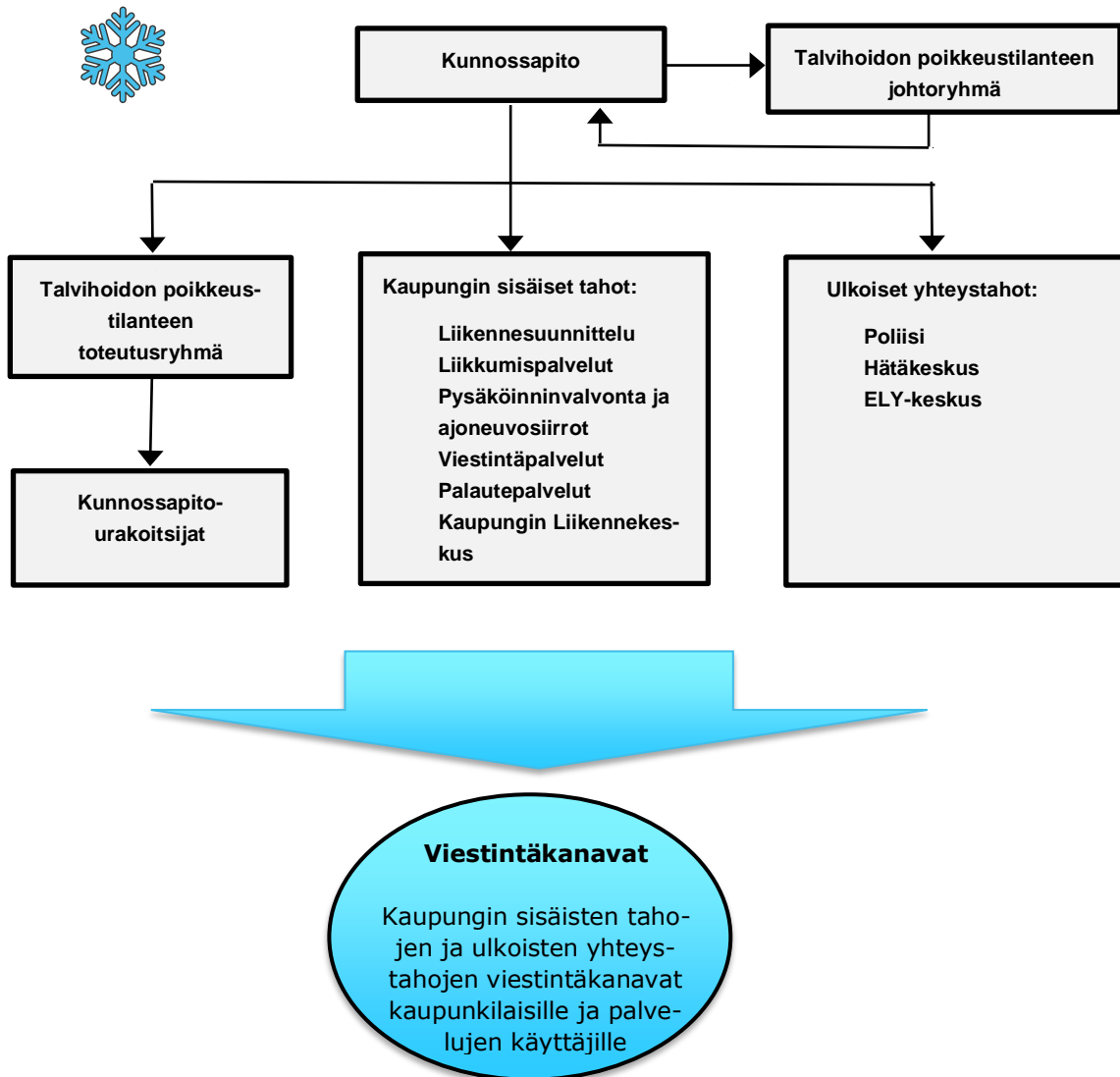
Yhteystahoja ovat:

- Kunnossapito
  - Kunnossapitopäällikkö
  - Vastaavat rakennuttajat
- Liikennesuunnittelu
  - Liikennesuunnittelupäällikkö
  - Liikennesuunnittelija (nimetty henkilö)
- Liikkumispalvelut
  - Joukkoliikennepalvelujohtaja
  - Suunnittelupäällikkö
  - Joukkoliikennesuunnittelija (nimetty henkilö)
- Palautepalvelu
- Urakoitsijat
  - Työnjohto
- Pysäköinninvalvonta ja ajoneuvosiirrot
  - Valvontapäällikkö
- Kaupungin viestintäpalvelut
- Palautepalvelu
- Poliisin johtokeskus
- Pelastuslaitoksen yhteyshenkilö
- ELY:n yhteyshenkilö

Viestintä- ja tiedottamistapoja ovat:

- Sisäinen viestintä ja yhteystyökumppanit
  - Sähköposti
  - kaupungin yksiköiden rajatut viestintäsovellukset
  - Liikennekeskus
- Ulkoinen viestintä
  - Kaupungin verkkosivut (turku.fi)
  - Kaupungin palvelukartta (palvelukartta.turku.fi)
  - Sosiaalinen media (mm. Twitter)
  - Mediatiedotteet
  - Erilliset sovellukset (esim. liukkausilmoituspalvelu ja siirtokehotuspalvelu)

Toimenpiteiden toteutusryhmään kuuluu yhteyshenkilöt kunnossapitourakoitsijoilta, Liikennesuunnittelusta, Liikkumispalveluista ja Pysäköinninvalvonnasta. Yhteystahot viestittävät edelleen omilla vastuutahoillaan. Poliisille, hätäkeskukseen ja ELY-keskukseen tarvitaan erillistä viestintää.

Kuva 9. Viestinnän ja tiedottamisen prosessi. Kunnossapito johtaa viestintää. Tilanteen käynnistyessä talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmällä ja toteutusryhmällä on jatkuvaa ryhmien sisäistä viestintää. Kaupungin organisaatioon kuuluvat sisäiset tahot ja ulkoiset yhteystahot tiedottavat kaupunkilaisille ja palvelujen käyttäjille tilanteesta omien kanaviensa kautta.

5.4.4 Toimenpiteet ja niiden käynnistäminen

Päätöksen poikkeuksellisen lumisateen vuoksi käynnistettävistä erityistoimenpiteistä tekee koolle kutsuttu talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmä. Käynnistettäviä toimenpiteitä ovat:

- Talvihoitotyön priorisointi
- Poikkeustilanteen viestinnän käynnistäminen (ulkoisen ja sisäinen viestintä)
- Tilannetiedottaminen ja yhteydenpito sidosryhmiin
- Poikkeuksellisten pysäköintijärjestelyiden käyttöönotto
- Lumen väliaikainen läjitys
- Mahdollinen lisärahoitus talvihoitoon

5.4.5 Hoitokohteiden priorisointi

Poikkeuksellisen lumisateen vuoksi lumen ja sohjonpoiston työkohteet ovat voimakkaasti priorisoituja. Talvihoidon toimenpiteet ja resurssit kohdistetaan ensisijaisesti alueurakkakohtaisesti määritettyjen korkean prioriteetin väylien ja kohteiden käytön turvaamiseen. Korkean prioriteetin väyliä ja kohteita ovat:

- Kunnossapitoluokan I väylät
- Joukkoliikenteen runkoreitit
- Pelastuslaitoksen käyttämät reitit
- Sairaalat ja terveysasemat
- Sähköverkon sekä vesihuollon toimintojen keskeisimmät laitokset
- Kevyen liikenteen alueelliset pääreitit

Priorisoidut talvihoitokohteet on esitetty varautumissuunnitelman liitteessä 3.

5.4.6 Lumen väliaikainen läjitys ja osittain aurattavat kadut

Poikkeuksellisen lumisateen aikana lunta ei juurikaan ehditä kuormata ja ajaa pois kadulta, vaan keskitytään lumien lähisiirtoon ja siirtämiseen varasijoituspaikoille. Jokaisella urakka-alueella on lähisiirtopaikkojen suunnitelma.

Talvesta 2023-2024 alkaen kokeillaan tiettyjen pysäköintipaikkojen tai kadun osien käyttämistä väliaikaisina lumen läjityspaikkoina, tai ääritapauksessa tiettyjen kadun osien auraamatta jättämistä.

Kunnossapito tiedottaa aluekohtaisesti osittaisesta aurauksesta.

5.4.7 Pysäköintijärjestelyt ja ajoneuvojen siirto

Tilapäisiä liikennejärjestelyjä lisätään, ennalta sovitun ja vuosittain hyväksytyn toimintamallin mukaisesti. Kunnossapito ja Liikennesuunnittelu neuvottelevat järjestelyistä vuosittain ennen talvikautta.

5.4.8 Toimenpiteiden lopettaminen

Talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmä tiedottaa poikkeuksellisten talvikelien erityistoimien lopettamisesta. Erityistoimet lopetetaan, kun sääolosuhteet ovat normaalit ja keskeisimpien väylien ja kohteiden toiminnot on varmistettu. Yleiset alueet hoidetaan normaaliolosuhteiden laatuvaatimusten mukaiseen kuntoon johtoryhmän ilmoittamassa ajassa.

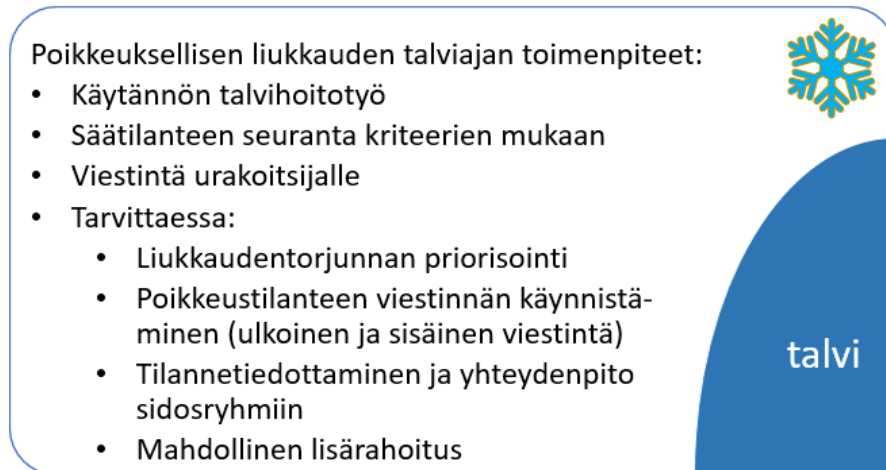
Tilanteen vaatimasta jälkiviestinnästä vastaavat Kunnossapito sekä Turun kaupungin Viestintäpalvelut.

Erityistoimien lopettamisen jälkeen talvihoidon poikkeustilanteen toteutusryhmä laatii tapahtumasta muistion, jossa esitetään:

- Talvihoidon poikkeustilanteesta aiheutuneet kustannukset
- Arvio liikenteen toimivuudesta poikkeustilanteen aikana
- Arvio kohteiden turvaamisen onnistumisesta
- Urakoitsijoiden toimenpiteiden onnistuminen
- Yhteenvedo saadusta palautteesta
- Varautumissuunnitelman toimivuuden arviointi ja keskeiset kehitysajatukset

5.5 Poikkeuksellinen liukkaus

Poikkeuksellisen liukkauden talviajan toimenpiteet kokonaisuudessaan on esitetty kuvassa 10. Luvuissa 5.5.1-5.5.6 on tarkennettu tehtävien detalleja. Varautuminen poikkeukselliseen liukkauteen keväällä, kesällä ja syksyllä on muutoin kuvan 1 (s. 6) mukaista, paitsi että talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmä- ja toteutusryhmätyöskentelyä ja niiden viestintätapoja ei tarvita.

Kuva 10. Poikkeuksellisen liukkauden talviajan toimenpiteet.

5.5.1 Johtoryhmä ja tilannejohtaminen

Poikkeuksellinen liukkaus ei edellytä talvihoidon poikkeustilanteen johtoryhmän, eikä toteutusryhmän aktivointia, vaan tilanne hoidetaan Kunnossapidossa.

5.5.2 Seuranta

Säätilanteen seuranta on avainasemassa talven aikana poikkeuksellisen liukkauden tunnistamisessa. Seurannasta vastaa kunnossapitopäällikön tehtävään asettama henkilö tai henkilöt, jotka viestivät tilanteesta Kunnossapitoon.

Sääennusteiden liukkautta aiheuttavia lämpötiloja ja lumen sadantaa verrataan poikkeuksellisen liukkauden kriteereihin. Liukkaustilannetta seurataan päivittäin sääennusteista. Kriteerien täyttyminen saadaan säädatan havaintoarvojen perusteella.

5.5.3 Tiedottaminen

Tiedottaminen on erityisen tärkeässä asemassa poikkeuksellisessa liukkaustilanteessa. Tiedottamisesta vastaa kunnossapito. Käytössä ovat kaikki mahdolliset tiedotuskanavat.

5.5.4 Toimenpiteet ja niiden käynnistäminen

Kunnossapito viestii kunnossapitourakoitsijoille poikkeuksellisen liukkauden toimenpiteiden käynnistämisestä.

Mahdollisia käynnistettäviä toimenpiteitä ovat:

- Liukkaudentorjunnan priorisointi
- Poikkeustilanteen viestinnän käynnistäminen (ulkoinen ja sisäinen viestintä)
- Tilannetiedottaminen ja yhteydenpito sidosryhmiin
- Mahdollinen lisärahoitus liukkaudentorjuntaan

5.5.5 Hoitokohteiden priorisointi

Tarvittaessa voidaan jättää joidenkin kevyen liikenteen käyttämien käytävien liukkaus torjumatta ja asettaa kulkuesteet käytävän päihin.

5.5.6 Toimenpiteiden lopettaminen

Poikkeuksellisen liukkauden toimenpiteiden lopettaminen tapahtuu kunnossapitopäällikön ilmoituksella.

Erityistoimien lopettamisen jälkeen talvihoidon poikkeustilanteen toteutusryhmä laatii tapahtumasta

muistion, jossa esitetään:

- Talvihoidon poikkeustilanteesta aiheutuneet kustannukset
- Arvio liikenteen toimivuudesta poikkeustilanteen aikana
- Arvio kohteiden turvaamisen onnistumisesta
- Urakoitsijoiden toimenpiteiden onnistuminen
- Yhteenvedo saadusta palautteesta
- Varautumissuunnitelman toimivuuden arviointi ja keskeiset kehitysajatukset

6. VARAUTUMISSUUNNITELMAN PÄIVITYS

Varautumissuunnitelma tarkastetaan ja päivitetään tarvittaessa vuosittain 31.5. mennessä.

Varautumissuunnitelmaa päivitetään kertyneiden kokemusten (palautetilaisuus) ja talven aikana tehtyjen valvonta- ja tarkastustulosten perusteella. Lisäksi muutostarpeita voi tulla esiin yhteysta-
hojen erilaisissa yhteistapaamisissa.